

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **28 Temmuz 2025**

Sayı: **12942**

31621

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğünün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.
21.07.2025

Barış BEKTAŞ

Konya Milletvekili

Anayasa'nın 2. maddesinde tanımlandığı üzere Türkiye Cumhuriyeti, "hukuk devleti" ilkesine dayalıdır. Hukuk devleti, yalnızca yasaların varlığıyla değil, aynı zamanda bu yasaların adil, ölçülü, öngörülebilir ve hakkaniyetli bir biçimde uygulanmasıyla mümkündür. Ancak özellikle son yıllarda, Türk Ceza Kanunu'nun 158. maddesi (nitelikli dolandırıcılık) kapsamında yargılanan 18-25 yaş arası gençlerin mağduriyetine ilişkin çok sayıda başvuru ve kamuoyu şikâyeti gündeme gelmiştir.

TCK 158 kapsamında suçun oluşması için "hileli davranışlarla kişilerin kandırılması" gerekirken, çok sayıda genç, yalnızca banka kartlarını veya IBAN bilgilerini üçüncü şahıslara kullandırdıkları gerekçesiyle, suç örgütlerinin paravan işlemlerinde figüran olarak yer aldıkları iddiasıyla ağır cezalarla karşı karşıya bırakılmaktadır. Bu gençlerin çoğu, söz konusu fiilin suç oluşturduğundan habersiz şekilde hareket etmekte; küçük meblağlar karşılığında kartlarını kullandırmakta ya da borç yapılandırmak, hesap açmak gibi masum gerekçelerle hareket etmektedir.

Ancak soruşturma ve yargılamalarda kast unsuru, suçtan doğrudan menfaat sağlama, örgüt üyeliği bilinciyle hareket etme gibi unsurlar göz ardı edilerek, bu gençler hakkında 6 ile 10 yıl arasında değişen ağır cezalar verilebilmektedir. Özellikle bazı dosyalarda etkin soruşturma yürütülmemesi, gerçek failerin bulunmaması, yargının iş yükü altında ezilmesi ve teknik bilirkişi raporlarının yetersizliği gibi nedenlerle adaletin ciddi şekilde zedelendiği görülmektedir.

Bu durum yalnızca bireysel adalet duygusunu değil, aynı zamanda gençlerin eğitime, istihdama ve sosyal hayata erişim haklarını da kökten etkilemekte; sabıka kaydı nedeniyle yaşam boyu sürecek bir damgalanma yaratmaktadır. Dahası, cezaevinde bulunan bu gençlerin önemli bir kısmı, eğitimini yarıda bırakmakta, ailesinden kopmakta ve rehabilitasyon imkanlarından yoksun kalmaktadır.

Kamuoyunda bu bağlamda bir genel af beklentisi, öğrenci affı, ehliyet affı gibi konular da giderek artan bir toplumsal talep haline dönüşmüştür. Gençlerin geleceğini karartan bu cezai süreçlerin, failleştirci değil, onarıcı bir yaklaşımla yeniden ele alınması gerekliliği gün geçtikçe daha yüksek sesle dile getirilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Son 10 yıl içerisinde TCK 158. madde kapsamında yargılanan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş dağılımı nasıldır?
2. 18-25 yaş arası olup, yalnızca banka kartı/IBAN paylaşımı gibi gerekçelerle TCK 158 kapsamında ceza alan gençlerin sayısı kaçtır?
3. Bu gençler hakkında verilen mahkûmiyet kararlarında failin elde ettiği menfaat, örgütsel bağlantı ve kasten hareket etme kriterlerinin her biri hangi oranda belirleyici olmuştur? Bu konuda bakanlığın herhangi bir istatistiksel çalışması var mıdır?
4. 2015-2025 yılları arasında bu suç tipiyle ilgili olarak beraat, hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB), ceza erteleme ve doğrudan mahkûmiyetle sonuçlanan dava sayıları kaçtır?
5. Cezaevlerinde halen TCK 158 kapsamında hükümlü olarak bulunan 25 yaş altı genç sayısı kaçtır? Bu gençlerin eğitim durumları ve ceza süreleri nelerdir?
6. Bu gençlerin farkında olmadan suçun bir parçası haline geldikleri savunmaları karşısında, ceza hukuku bağlamında taksir – kast ayrımı, iştirak hükümleri, kasten yardım etme – araçsallaştırılma gibi kavramlar yeterince dikkate alınmakta mıdır?